SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU
SLOVENSKÝ KRAS

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBEC SLAVOŠOVCE
Dátum: 26.09.2022
Číslo záznamu: 1867/2022
Číslo spisu:
Prílohy:
Vybavuje:

Obce v územnej pôsobnosti
Správy NP Slovenský kras

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje	Brzotín
	S-NPSK/268/2022	Ing. Ján Svoreň	22.9.2022

Vec

Likvidácia inváznych druhov rastlín

Invázne rastliny sú nepôvodné druhy, ktoré na Slovensku prirodzene nerástli, ale boli z akéhokoľvek dôvodu na naše územie dovezené, boli tu pestované a úmyselne alebo neúmyselne sú v krajine rozširované. Plochy, ktoré tieto rastliny zaberajú, sa neustále rozširujú a vytláčajú pôvodné, tu rastúce druhy. Za posledné roky došlo k masívnemu rozšíreniu sa najmä zlatobyle aj na území okresov Rožňava a Košice okolie. Sú to hlavne zanedbané neobhospodarované pozemky, remízky, priekopy ciest a okolie vodných tokov. Tieto sa začiatkom augusta premenia na pohľad možno pekne žlto zakvitnutú krajinu, ktorá nám však v plnej miere ukáže svoje negatíva. Tieto rastliny sa začínajú šíriť aj na planinách Slovenského krasu.

(1) Invázne rastliny sú problémom so širokým dopadom, preto je nevyhnutné okrem neustáleho posilňovania prevencie zabezpečovať aj radikálne manažmentové opatrenia, ktoré sú podložené legislatívnymi predpismi. Na Slovensku potrebnú legislatívu vytvára hlavne zákon NR SR č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 3 ods. 2 tohto zákona sú **vlastník** alebo správca pozemku povinní odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku. Ak ide o výskyt inváznych nepôvodných druhov rastlín uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie na lesných pozemkoch, povinnosti podľa prvej vety plní **obhospodarovateľ lesa** pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch[20]) a pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom (§ 6 ods. 1).

Správa Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne
Hámosího 188 | 049 51 Brzotín
tel.: +421 58 732 68 15 | np.slovenskykras@sopsr.sk | npslovenskykras.sopsr.sk
IČO: 54435463 | DIČ: 2121710382 | IBAN: SK46 8180 0000 0070 0067 5202

Ministerstvo životného prostredia SR |
Námestie Ľudovíta Štúra 35/1 | 812 35 Bratislava |
tel.: +421 2 5956 1111 | www.minzp.sk

Podľa § 14 ods. 1 tohto zákona obec pri výkone samosprávy upozorňuje vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zverejnením informácie o miestach ich výskytu a informačného letáku podľa odseku 2. Obec môže upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 aj na základe vlastného zistenia.

Situácia v šírení inváznych rastlín je vážna, preto chceme aj týmto listom upriamiť Vašu pozornosť na túto problematiku. Najviac rozšíreným druhom je žlto kvitnúca zlatobyľ. V rámci vykonávania údržby obecných pozemkov, nevyužívaných plôch, okolí ciest v obci je potrebné tieto rastliny odstraňovať. Najjednoduchším spôsobom odstraňovania je mechanické (ostrihať alebo orezať súkvetia, prípadne kosiť plochy s rastlinami pred rozkvitnutím). Mechanickým ničením pred rozkvitnutím sa zabráni tvorbe kvetov, súkvetí, plodov a semien. Pracovníkom je potrebné vysvetliť, že tieto rastliny nie sú chránené, a keď aj možno vizuálne pôsobia dobre, je potrebné ich likvidovať ešte teraz v auguste pred odkvitnutím. Vytvorenú biomasu je následne z pozemkov nevyhnutné odstraňovať, prípadne zničiť spálením, pretože pri jej zotrvaní na ploche dochádza k nežiaducim chemickým procesom, ale tiež k ďalšej ruderalizácii pozemku. Pri dlhodobejšom zotrvaní biomasy na ploche pozemku nie je možné vylúčiť ani možnosť ich ďalšieho rozmnoženia a následného šírenia na nové plochy.

V okresoch Rožňava a Košice okolie je naliehavé venovať pozornosť týmto inváznym druhom rastlín:

<u>Bylinné druhy</u>

zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*) – národný zoznam

zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) – národný zoznam

ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemissifolia*) – národný zoznam

rod pohánkovec (*Fallopia sp.*) – národný zoznam

glejovka americká (*Asclepias syriaca*) – zoznam EÚ

netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandurifera*) – zoznam EÚ

<u>Dreviny</u>

beztvarec krovitý (*Amorpha fruticosa*) – národný zoznam

kustovnica cudzia (*Lycium barbarum*) – národný zoznam

javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) – národný zoznam

pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) – zoznam EÚ

Ich popis, fotky a spôsob odstraňovania nájdete na odkaze https://www.sopsr.sk/invazne-web/

Aktuálne evidovaný výskyt inváznych druhov rastlín Slovenskej republiky je dostupný na interaktívnej mape Slovenska, ktorá je priebežne aktualizovaná z databázy údajov vedenej na ŠOP SR – https://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php

V prípade záujmu sú pracovníci Správy Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne ochotní Vám túto problematiku vysvetliť aj osobne.

Správa Národného parku Slovenský kras
so sídlom v Brzotíne
Hámosiho 188/5
049 51 Brzotín
IČO: 54435463

S pozdravom

Ing. Ján Kilík
poverený riaditeľ Správy NP Slovenský kras
so sídlom v Brzotíne

Prílohy – Príloha č.1 Výňatky z legislatívnych predpisov (zákon NR SR č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, vyhláška MŽP č. 450/2019 Z.z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov), Príloha č.2 Fotodokumentácia inváznych druhov rastlín v územnej pôsobnosti Správy NP Slovenský kras (10 x)